ଦର୍ଶନ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହ (ମୃତ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଜାନୁଆରୀ 8, 2002

[ଭି.ଏନ୍. ଖାରେ ଏବଂ ଏସ୍.ଏନ୍. ଫୁକାନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଉତ୍ତରାଧିକାର — ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିକାର — ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କ ଜମି ଜଣେ ଭାଇଙ୍କ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ରହିବା — ଜମି ଉପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଦାବି କରି ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା—ଅନ୍ୟ ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ 7 ବର୍ଷ ଧରି କିଛି ଶୁଣାଯାଇନାହିଁ — ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ —ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ବଂଶଧରମାନେ ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ — ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆଧାରରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା — ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ତାରିଖକୁ ଅନ୍ୟ ଭାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ଭାବେ ଅନୁମାନ କରି ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡିକ୍ରି ପ୍ରଦାନ କଲେ —ଅପିଲ ପରେ — ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ଯେହେତୁ ବଂଶଧରମାନେ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ବେଦଖଲ କରି ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ନିଜର ସ୍ୱତ୍ୱ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନେ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ପ୍ରମାଣ କରିପାରି ନାହାଁନ୍ତି — ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ।

ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ — ଏହାର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା — ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଜମି ଉପରେ — ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବେଦଖଲ ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେହି ଦଖଲକୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872 - ଧାରା 108 ।

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ — ଏହାର ଦାବି — ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର — ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଦାବି କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ।

ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ପର୍କିତ ଅନୁମାନ — ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରକୃତ ତାରିଖ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ — ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ ମାମଲା ଦାୟର ତାରିଖ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବା — ଆଇନ ବିରୋଧୀ ଅଟେ ।

'H' ବିବାଦୀୟ ଜମିର ଦଖଲରେ ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲା, ଯେହେତୁ ସେ ଫେରାର୍ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । 'H' ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଜଣେ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଜମିକୁ ନିଜ ଦଖଲକୁ ନେଇ ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ, ଯାହାକୁ 'H' ଙ୍କ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ । ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଏବଂ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚାଲିଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ ଏବଂ ସମଗ୍ର ଜମିର ମାଲିକାନା ତାଙ୍କ ନାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଅପିଲକାରୀମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ ନାତି ଥିଲେ, ସମଗ୍ର ଜମିର ମାଲିକାନା ନିଜ ନାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ । ଅନ୍ୟ ଭାଇଙ୍କ ଷଷ୍ଠ ପିଢ଼ିର ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ଥିବା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ଉକ୍ତ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଆପତ୍ତି କରି ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

ଏହା ପରେ, 'H' ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଉକ୍ତ ଜମିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ଘୋଷଣାନାମା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଡିକ୍ରି ପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଭାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଦାବି ନଥିଲା । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଲେ ଯେ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଜମିର ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲରେ ଥିଲେ । ଅପିଲ ପରେ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କେବଳ ଭାଇଙ୍କ ଜମି ବାବଦରେ ଡିକ୍ରି ମଞ୍ଜୁର କରି ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଲେ ଯେ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର କେବଳ 'H' ଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ; ଏବଂ ଯେହେତୁ ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 7 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳିନଥିଲା, ତେଣୁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ତାରିଖରେ ତାଙ୍କୁ ମୃତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଗଲା; ଏବଂ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲର ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ଅଧିକାର ପତ୍ର ଅପିଲରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ଡିକ୍ରିକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଭାଇଙ୍କ ଜମି ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ରୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 7 (ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ) ମଧ୍ୟରେ ବିଭକ୍ତ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ ଦାୟର କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର କରି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଲେ:

1.1. ଯଦି ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ବେଦଖଲ ହୋଇନଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ଦଖଲକୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବହୁ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ଦଖଲ କରିବା ଅର୍ଥ ସେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଦଖଲ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଦି ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବେଦଖଲ କରାଯାଇ ନଥାଏ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ମାତ୍ରକେ ତାହା ବେଦଖଲ ବୋଲି ବିବେଚନା ହେବ ନାହିଁ, ଯଦି ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଘୋଷଣାନାମା ନାହିଁ ।

ସର୍ଦ୍ଦାର ଅମର ସିଂହ ବନାମ ସର୍ଦ୍ଦାରନୀ ଶିବ ଦତ୍ତ କୌର, **AIR (1937) Lahore 890** ଏବଂ *ବଶୀର ଅହମ୍ମଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପରଶୋତ୍ତମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **AIR (1929) Oudh 337,** ମାମଲାଦ୍ୱୟର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଯାଇଛି ।

1.2. ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମାର ତଥ୍ୟାବଳୀକୁ ଭିତ୍ତି କରି, ଅପିଲକାରୀମାନେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଦଖଲ ବୈଧାନିକ ଅବଧିଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ, ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଏବଂ ସେହି ଭାଇ ଓ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବେ ରହିଆସିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିସାରିଛନ୍ତି । ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ ଭାଇଙ୍କ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ (ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସମେତ) ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇଥିଲେ । ଏହି ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ବାଦୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ସେଠାରେ ଭାଇଙ୍କ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ବେଦଖଲ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା ।

2.1. ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, **1872** ର ଧାରା **108** ଅଧୀନରେ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଅନୁମାନ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦାବି କରନ୍ତି, ଯାହା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେହି ତଥ୍ୟଟି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ, ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମାରେ ଯେହେତୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା **1,** ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ଦାବି କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ବାଦୀ-ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି

ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ନାହିଁ । ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 7 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କିଛି ସୂଚନା ନଥିବା ହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ତାରିଖକୁ ଭାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ବୋଲି ଯେଉଁ ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି, ତାହା ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିରୋଧୀ ଅଟେ ।

ଲାଲ ଚାନ୍ଦ ମାରୱାଡ଼ି ବନାମ ମହନ୍ତ ରାମରୂପ ଗିର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, **(1926) Privy Council 9, ମାମଲାର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଯାଇଛି ।**

2.2. ଭାଇଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାର କେବଳ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ହିଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହେବ। ଯେହେତୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ପ୍ରମାଣ କରିପାରି ନାହାଁନ୍ତି, ତେଣୁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍କର୍ଷ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ରକ୍ଷଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5/1992 ।ଏଲ୍.ପି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 551/1975 ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 25.7.79 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏ.କେ. ଗୋୟଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଶୀଲା ଗୋୟଲ ଏବଂ ପି.ଏନ୍. ପୁରୀ।

ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏ.ଡି. ସିକ୍ରି, ହରଫୁଲ୍ ସିଂହ ଏବଂ ସୁଧୀର ୱାଲିଆ (ଏମ୍.ଏସ୍. ଦାହିୟାଙ୍କ ପାଇଁ)।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଫୁକାନଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ଏହି ଅପିଲ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିକାର ପତ୍ର ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 551/75 ର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ, ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ହୀରା ସିଂହ ଏବଂ ଜଗଜିତ ସିଂହ ନାମକ ଦୁଇ ଭାଇ ଏକ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ଥିବା ସମୟରେ ଜଗଜିତ ସିଂହ ଫେରାର୍ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ହୀରା ସିଂହଙ୍କୁ କ୍ଷମାପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ହୀରା ସିଂହ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଅଂଶ ସହିତ ସମଗ୍ର ଜମିକୁ ନିଜ ଦଖଲକୁ ନେଇଥିଲେ । 1920 ମସିହାରେ ହୀରା ସିଂହଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଜଣେ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରଙ୍କ

ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ହର୍ କୌର୍ ଏହି ଜମି ଦଖଲ କରିଥିଲେ । ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ରୁଲିଆ ସିଂହ, ହର୍ କୌରଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦଖଲକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ, ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ (ହର୍ କୌର୍) ହୀରା ସିଂହ ବୈଧ ଭାବେ ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ବୋଲି ଘୋଷଣାନାମା ପାଇବା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଦଖଲରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାରୁ ବିରତ ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ମଧ୍ୟ ଚାହିଁଥିଲେ । ମକଦ୍ଦମାଟି ଶେଷରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 1930 ମସିହାରେ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଅଂଶ ସହିତ ସମଗ୍ର ଜମିର ମାଲିକାନା ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କ ନାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତତ୍ପଶ୍ଚାତ ସେ 1962 ମସିହାରେ ନିଜ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିନାବାଧାରେ ଜମିର ଦଖଲରେ ରହିଥିଲେ । ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କ ନାତି ଦର୍ଶନ ସିଂହ, ଆଲା ସିଂହ ଏବଂ ପ୍ରିତମ ସିଂହ, ଯିଏକି ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1-3 (ଅପିଲର ଅପିଲକାରୀମାନେ) ଅଟନ୍ତି, ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଅଂଶ ସହିତ ସମଗ୍ର ଜମିର ମାଲିକାନା ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କ ଝିଅଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଜ ନାମରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ । ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଷଷ୍ଠ ପିଢ଼ିର ଜଣେ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହ ଉକ୍ତ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଆପତ୍ତି କରି ବିଫଳ ହେଲେ ଏବଂ ତତ୍ପଶ୍ଚାତ, ହୀରା ସିଂହ ଏବଂ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଏକ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ହୋଇଥିବା ହେତୁ ସେମାନେ ଛାଡ଼ିଯାଇଥିବା ଜମିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ଏକ ଘୋଷଣାନାମା ପାଇବା ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ଦାବି କରି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଦାୟର କଲେ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାଟି ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଅପିଲ ମଞ୍ଜୁର କରି କେବଳ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜମି ବାବଦରେ ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଡିକ୍ରି ପ୍ରଦାନ କଲେ, ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲରେ ନିଶ୍ଚିତ କରିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଧିକାର ପତ୍ର ଅପିଲରେ, ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଡିକ୍ରିକୁ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ କାଏମ ରଖାଗଲା ଯେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜମିକୁ ବାଦୀ-ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 2-7 ଭାବେ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ପକ୍ଷମାନେ ଏହି ଅପିଲରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।

ନିମ୍ନସ୍ଥ ସମସ୍ତ ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ ପଞ୍ଜାବର ପ୍ରଥାଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ହୀରା ସିଂହ ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କୁ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଉକ୍ତ ପ୍ରଥା ଅନୁଯାୟୀ ସେ କେବଳ ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇପାରିବେ ଏବଂ ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ଯେ ରୁଲିଆ ସିଂହ ଏବଂ ତତ୍ପଶ୍ଚାତ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ, ଅର୍ଥାତ ଅପିଲକାରୀମାନେ, ବିବାଦୀୟ ଜମିର ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲରେ ଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଲେ ଯେ ପ୍ରଥାଗତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ

ରୁଲିଆ ସିଂହ ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ଅଂଶର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କର ନୁହେଁ ଏବଂ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲର ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲା । ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ମତେ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ କାଏମ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ଅପିଲଟି ଆଂଶିକ ଭାବେ ମଞ୍ଜୁର ହେଲା ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ, ଯାହା ଆମର ବିଚାର ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ତାହା ହେଉଛି ବାଦୀ, ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଷଷ୍ଠ ପିଢ଼ିର ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ର ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହ, ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜମିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ଅଧିକାର ପ୍ରମାଣ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଜଗଜିତ ସିଂହ, ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 7 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କୌଣସି ସୂଚନା ନାହିଁ, ତାଙ୍କୁ "କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ତାରିଖରେ ମୃତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଗଲା ।" ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା, ଯାହା ସେମାନେ ନିର୍ବାହ କରିପାରି ନଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା ମନ୍ଦିର ଶିକ୍ଷା ସୋସାଇଟି (ପଞ୍ଜୀକୃତ) ବନାମ ମାଲେଶ୍ୱରମ୍ ସଙ୍ଗୀତ ସଭା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1995] Supp. 1 SCC 27 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 107 ଏବଂ 108 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଲାଲଚାନ୍ଦ୍ ମାରୱାଡ଼ି ବନାମ ମହନ୍ତ ରାମରୂପ୍ ଗିର୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, AIR (1926) Privy Council 9 ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 108 ଅଧୀନରେ ମୃତ୍ୟୁର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ଅନୁମାନ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦାବି କରନ୍ତି (ଯାହା ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେହି ତଥ୍ୟଟି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ), ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଯେହେତୁ ବାଦୀ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ଦାବି କରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଭାର ତାଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା । ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ସମ୍ପର୍କରେ ବାଦୀ-ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ନାହିଁ । ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 7 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କୌଣସି ସୂଚନା ନଥିବା ହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ତାରିଖକୁ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ତାରିଖ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଯେଉଁ ମତ ରହିଛି, ତାହା ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିରୋଧୀ ଅଟେ ।

ଆଇନର ସ୍ଥିରୀକୃତ ସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ, ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ବାଦୀ-ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାର କେବଳ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ହିଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହେବ । ଯେହେତୁ

ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ତାରିଖ ବାଦୀ-ଗୁଜ୍ଜର ସିଂହ ପ୍ରମାଣ କରିପାରିନଥିଲେ, ତେଣୁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍କର୍ଷ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ରକ୍ଷଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ଆମର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ତାହା ହେଉଛି ରୁଲିଆ ସିଂହ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ, ଯେଉଁମାନେ 1930 ମସିହାରୁ ଜମିର ଦଖଲରେ ଥିଲେ ଏବଂ ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ କରାଇଥିଲେ, ସେମାନେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ନିଜର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ । ଏହା ସୁସ୍ଥିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଯଦି ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ବେଦଖଲ ହୋଇନଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ଦଖଲକୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା *ସର୍ଦ୍ଦାର ଅମର ସିଂହ ବନାମ ସର୍ଦ୍ଦାରନୀ ଶିବ ଦତ୍ତ କୌର୍*, AIR (1937) Lahore 890 ମାମଲାରେ ଲାହୋର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ନାମ ହଟାଇବା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକାଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ବେଦଖଲ ସଦୃଶ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ଦଖଲରେ ଥିବା ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆରମ୍ଭ କରେ, କାରଣ ନାମ ହଟାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦି ଅନୁପସ୍ଥିତ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ସେ ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇନଥାନ୍ତେ । ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ପ୍ରତିକୂଳ ଦାବି ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା *ବଶୀର ଅହମ୍ମଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପରଶୋତ୍ତମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, AIR (1929) Oudh 337 ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଏକ ସମ୍ପତ୍ତି ବହୁ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥାଏ ଏବଂ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରେ ଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ଦଖଲକୁ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ବେଦଖଲ ହୋଇନଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଭଳି ଏକମାତ୍ର ଦଖଲ ଆଧାରରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦର୍ଶାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ପ୍ରତିକୂଳ

ଦଖଲର କୌଣସି ସୂଚକ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯିବାର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଘୋଷଣା ପରେ ଏହା ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆମ ଦୃଷ୍ଟିରେ, ସଠିକ୍ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ ବହୁ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଏକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାର ଦଖଲ କରିବା ଅର୍ଥ ସେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଦଖଲ କରିଛନ୍ତି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଦି ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବେଦଖଲ କରାଯାଇ ନଥାଏ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ଜଣେ ସହ-ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବା ମାତ୍ରକେ ତାହା ବେଦଖଲ ବୋଲି ବିବେଚନା ହେବ ନାହିଁ, ଯଦି ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବା ନେଇ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଘୋଷଣାନାମା ନଥାଏ ।

ହୀରା ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଜଣେ ଜ୍ଞାତିସନ୍ତାନ ଶ୍ରୀମତୀ ହର୍ କୌର୍ ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ ଏବଂ ଦଖଲ ନେଲେ, ଯାହାକୁ ରୁଲିଆ ସିଂହ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲେ । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ମକଦ୍ଦମା ଲଢୁଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ଯିଏ ଜମିର ଦଖଲ ପାଇଲେ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ତାଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା । ରୁଲିଆ ସିଂହଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ତାଙ୍କ ନାତି ଅର୍ଥାତ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇନେଲେ ଯାହାକୁ ବାଦୀ ଆପତ୍ତି କରି ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବେ, ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ (ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସାମିଲ କରି) ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ନିଜ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇଥିଲେ । ଏହି ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଆମେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରୁଛୁ ଯେ ଯେହେତୁ ବାଦୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ନାମରେ ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ସେଠାରେ ଜଗଜିତ ସିଂହଙ୍କ ଅନ୍ୟ ସହ-ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ବେଦଖଲ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା ।

ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟରୁ ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ରୁଲିଆ ସିଂହ ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ବନ୍ଧକ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ନିଜକୁ ମାଲିକ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇ କିଛି ଅଂଶ ବିକ୍ରି ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣିତ ତଥ୍ୟାବଳୀକୁ ଭିତ୍ତି କରି, ଆମର ମତ ଏହା ହେଉଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଦଖଲ ବୈଧାନିକ ଅବଧିଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ, ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଏବଂ ଜଗଜିତ ସିଂହ

ଓ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାତିପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବେ ରହିଆସିଛି ଏବଂ ସେମାନେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିସାରିଛନ୍ତି ।

ସେଥିପାଇଁ, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲରେ ସାରବତ୍ତା ପାଉଛୁ ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ଏବଂ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ବହାଲ ରଖାଗଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜର ମକଦ୍ଦମା ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ।

କେ.କେ.ଟି. ଅପିଲ ମଞ୍ଜୁର ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ" ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।